

# Tržby vo vybraných trhových službách

<b>1 Kontakt</b>	
<b>1.1 Organizácia</b>	Štatistický úrad Slovenskej republiky
<b>1.2 Adresa</b>	Lamačská cesta 3/C, 840 05 Bratislava
<b>1.3 Kontaktná osoba</b>	Veronika Machová
<b>1.4 Odbor</b>	Odbor štatistiky stavebníctva, obchodu a služieb
<b>1.5 Telefón</b>	+421 2 50236 270
<b>1.6 E-mail</b>	Veronika.Machova@statistics.sk
<b>2 Aktualizácia metaúdajov</b>	
<b>2.1 Dátum poslednej zmeny</b>	03.04.2023
<b>3 Popis štatistiky</b>	
<b>3.1 Popis údajov</b>	
<p>Predmetom zisťovania je premenná tržby za vlastné výkony a tovar. Predstavuje hodnotu tržieb z predaja vlastných výrobkov, služieb a obchodného tovaru, realizovanú v sledovanom období a určenú pre tuzemských aj zahraničných odberateľov.</p>	
<b>3.2 Klasifikačný systém</b>	
<p>Štatistická klasifikácia ekonomických činností (SK NACE Rev. 2) v zmysle Vyhlášky Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 306/2007 Z.z., z 18 júna 2007. Klasifikácia štatistických územných jednotiek</p>	
<b>3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov</b>	
<p>Služby sú definované ako doplňujúce činnosti ekonomiky. Tento sektor je charakterizovaný paletou rôznorodých činností: činnosti v oblasti nehnuteľností, prenájom strojov a tovaru, počítačové a súvisiace činnosti, účtovníctvo a daňové poradenstvo, právne poradenstvo, architektonické a inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy, reklamné činnosti, prieskum trhu, nábor pracovných síl, ako aj rôzne osobné služby.</p>	
<b>3.4 Štatistické pojmy a definície</b>	

Hodnota tržieb (v jednoduchom účtovníctve príjmov) z predaja vlastných výrobkov, služieb a obchodného tovaru, realizovaná v sledovanom období a určená pre tuzemských aj zahraničných odberateľov. Uvádza sa bez dane z pridanej hodnoty (DPH).

Podniky s hlavnou činnosťou v divíziách 68-71,73,74,77-82,85,5-6,90-93,95,96 NACE Rev.2:

68 Činnosti v oblasti nehnuteľností

69 Právne a účtovnícke činnosti

70 Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti podnikania

71 Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy

73 Reklama a prieskum trhu

74 Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti

77 Prenájom a lízing

78 Sprostredkovanie práce

79 Činnosti cestovných agentúr, rezervačné služby cestovných kancelárií a súvisiace činnosti

80 Bezpečnostné a pátracie služby

81 Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinnou úpravou

82 Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti

85 Vzdelávanie

90 Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti

91 Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení

92 Činnosti herní a stávkových kancelárií

93 Športové, zábavné a rekreačné činnosti

95 Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti

96 Ostatné osobné služby

### 3.5 Štatistická jednotka

Spravodajskou jednotkou je podnik.

### 3.6 Cieľová populácia

Štatistické zisťovanie sa realizuje za populáciu:

- podnikateľské subjekty s 20 a viac zamestnancami registrované v obchodnom registri,
- podnikateľské subjekty s menej ako 20 zamestnancami a s ročným obratom nad 5 mil. EUR registrované v obchodnom registri,
- živnostníci s viac ako 20 zamestnancami a s ročným obratom vyšším ako 5 mil. EUR.

### 3.7 Geografické pokrytie

Štatistika služieb je k dispozícii za SR spolu a v členení za 8 krajov.

### 3.8 Časové pokrytie

Všetky príslušné divízie sú k dispozícii od roku 2000.

### 3.9 Bázické obdobie

Bázické obdobie nie je relevantné pre odosielanie absolútnych hodnôt.

## 4 Merná jednotka

Údaje o tržbách sú zverejnené v eurách alebo v percentách ako index oproti rovnakému obdobiu minulého roka.

## 5 Referenčné obdobie

Referenčné obdobie je mesiac.

## 6 Inštitucionálny mandát

### 6.1 Právne akty a iné dohody

Informácie o štatistike Vybraných trhových služieb Štatistický úrad SR zbiera v štatistickom zisťovaní VTS 1-12 zaradeného do Programu štátnych štatistických zisťovaní, vydaného na trojročné obdobie v Zbierke zákonov SR. Spravodajská povinnosť predkladať štatistické výkazy subjektom vyplýva zo zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov (§ 18 ods. 3) a nie je možné ju odmietnuť (§ 18 ods. 8). Štatistický úrad Slovenskej republiky zodpovedá za ochranu získaných dôverných údajov a garantuje ich použitie výlučne na štatistické účely.

### 6.2 Spoločné využívanie údajov

Informácie zo štatistických zisťovaní sú zdrojom pre plnenie požiadaviek medzinárodných inštitúcií, na zabezpečenie potrieb informačného systému Štatistického úradu Slovenskej republiky, záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z požiadaviek európskeho systému. Štatistické výstupy sú v pravidelnej periodicite poskytované národným inštitúciám ( Eurostat, Národná banka SR) a medzinárodným organizáciám resp. nepravidelne ostatným užívateľom. S údajmi pracujú aj experti zo sekcie makroekonomických štatistík Štatistického úradu SR.

## 7 Štatistická dôvernosť

### 7.1 Politika štatistickej dôvernosti

Zákon č. 540/2001 o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov ukladá Štatistickému úradu Slovenskej republiky povinnosť chrániť údaje a používať ich výlučne na tvorbu štátnej štatistiky. Štatistický úrad Slovenskej republiky preto zaviedol princípy a postupy k ochrane dôverných údajov v internej Smernici o ochrane dôverných štatistických údajov doplnenej Metodickým pokynom. Kým spomínaná smernica upravuje obecné záležitosti spojené s ochranou dôverných údajov, metodický pokyn sa zameriava na konkrétne metódy a hodnoty parametrov používaných vo fáze zaistenia dôvernosti výsledkov konkrétnych štatistických zisťovaní a súborov údajov. Zásady aplikácie ochrany dôverných štatistických údajov sú k dispozícii na webovej stránke Štatistický úrad SR na adrese: [politika štatistickej dôvernosti](#)

### 7.2 Zaobchádzanie s údajmi

Dôverné štatistické údaje sa nezverejňujú. V publikáciách a databázach Štatistický úrad SR namiesto údaje na príslušných miestach uvedený znak „D“. Štatistický úrad Slovenskej republiky pri zabezpečovaní ochrany dôverných štatistických údajov v tabuľkách s agregovanými údajmi uplatňuje vo všetkých prípadoch pravidlo minimálnej frekvencie pre  $n = 3$ , t.j. agregovaný údaj menej ako 3 podniky nie je zverejnený. Okrem toho úrad uplatňuje pre štatistické výsledky v tabuľkách s agregovanými údajmi i ďalšie pravidlá, a to najmä v prípadoch, kde to vyžaduje samostatný predpis. Úrad pri zabezpečovaní ochrany dôverných štatistických údajov, vo frekvenčných tabuľkách uplatňuje pravidlá ochrany tak, aby nebolo možné odhaliť dôverné štatistické údaje o jednotlivcovi alebo skupine jednotlivcov so spoločnými vlastnosťami, ktorí sú súčasťou tabuľky.

## 8 Politika zverejňovania

### 8.1 Kalendár prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia poskytuje presné dátumy vydania pre nadchádzajúce štyri mesiace vopred. Kalendár je aktualizovaný mesačne. Zahŕňa hlavné hospodárske a sociálne ukazovatele stanovené v súčasnosti v rámci nariadení EÚ a Špeciálny štandard IMF, ktorý definuje aj štandardy včasnosti.

V kalendári prvého zverejnenia sa berú do úvahy dátumy zverejnenia, ktoré definuje Eurostat.

[Kalendár prvého zverejnenia](#)

### 8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

Kalendár prvého zverejnenia je verejne dostupný na internetovej stránke úradu:

[Kalendár prvého zverejnenia](#)

Údaje sa zverejňujú súčasne všetkým zainteresovaným stranám vydávaním "Informatívnych správ", ktoré sú zverejnené na webovej stránke Štatistického úradu SR:

[Informatívne správy](#)

Internetový portál a online databáza Štatistického úradu SR sú aktualizované v súlade so Zásadami politiky zverejňovania a poskytovania štatistických informácií.

### 8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

Politika šírenia štatistických informácií je formulovaná v súlade so zákonom o štátnej štatistike, stratégiou rozvoja Štatistického úradu SR, stratégiou šírenia informácií Eurostatu a Kódexom postupov pre európsku štatistiku.

Princípy zverejňovania a poskytovania štatistických informácií sú k dispozícii na internetovej stránke Štatistický úrad SR na adrese:

[princípy zverejňovania a poskytovania štatistických informácií](#)

Štatistické informácie sú dostupné užívateľom v deň uvedený v Kalendári prvého zverejnenia.

[DATACUBE](#).

## 9 Periodicita zverejňovania

Mesačná

## 10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

### 10.1 Tlačové správy

Publikované mesačne v elektronických publikáciách:

- "Informatívne správy" podľa kalendára zverejnenia;
- "Základné ukazovatele vybraných trhových služieb".

Publikované štvrťročne v elektronických publikáciách:

- "Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve Slovenskej republiky".

Internetová stránka: : <http://www.statistics.sk>

### 10.2 Publikácie

Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve Slovenskej republiky vydávaná v štvrťročnej periodicite.

[Štatistická správa o hospodárstve SR](#)

Štatistická ročenka Slovenskej republiky vydávaná ročne.

[Štatistická ročenka](#)

### 10.3 On-line databázy

[DATACUBE.](#)  
[STATdat.](#) \_

### 10.4 Prístup k mikroúdajom

Mikroúdaje sa nezverejňujú.

### 10.5 Iné

Agregované štatistické výstupy sú poskytované Eurostatu, ústredným orgánom štátnej správy, profesijným a odborovým združeniam, Národnej banke Slovenska.

### 10.6 Dokumentácia o metodike

Každá publikácia obsahuje úvod s metodickými poznámkami a kontakt na informačný servis.

Na internetovej stránke Štatistický úrad SR sú k dispozícii:

- informácie o obrate služieb v ukazovateľoch „Indikátory ekonomického vývoja“ vrátane základných metodických poznámok;

- formuláre štatistických dotazníkov v národnej verzii vrátane metodických poznámok;

[Vzory štatistických formulárov](#)

[Metadata](#)

### 10.7 Dokumentácia o kvalite

Na tvorbu štatistických výstupov sú k dispozícii technické projekty štatistických zisťovaní a metodických smerníc Indikátory kvality štatistických výstupov a Aplikácia matematicko-štatistických metód štatistických zisťovaní.

V ročnej periodicite sa pripravujú v prostredí elektronického nástroja ESS Metadata Handler správy o kvalite za jednotlivé ukazovatele v súlade s ESS Handbook for Quality Reports (EQHQR) na základe požiadaviek Eurostatu.

## 11 Riadenie kvality

### 11.1 Zabezpečovanie kvality

Štatistický úrad SR má zavedený systém manažérstva kvality. Politika kvality je definovaná a verejne prístupná v dokumentoch Deklarácia kvality a Politika kvality. Príručka kvality obsahuje opis systému manažérstva kvality a naplnenie požiadaviek normy ISO 9001. Uplatnenie príručky v praxi zabezpečuje, že všetky činnosti, ktoré majú vplyv na kvalitu vytváraných produktov sú plánované, riadené, preskúmané, vyhodnocované a spĺňajú požiadavky akceptované v objednávke. Príručka kvality je k dispozícii na adrese:

[Príručka kvality](#)

Politika kvality vychádza z poslania Štatistického úradu poskytovať kvalitné a objektívne štatistické produkty a služby pri dôslednom dodržaní dôvernosti štatistických údajov s cieľom podporiť zvyšovanie informačného a intelektuálneho kapitálu zákazníkov.

[Politika kvality](#)

Základom celého systému manažérstva kvality je Kódex postupov pre európsku štatistiku:

[Kódex postupov pre európsku štatistiku](#)

Deklarácia kvality vyjadruje základné predstavy a záväzky predsedu a vrcholového manažmentu Štatistického úradu SR pre politiku kvality Štatistického úradu SR, ako aj zvyšovanie efektívnosti a účinnosti integrovaného systému manažérstva Štatistického úradu SR.

[Deklarácia kvality](#)

### 11.2 Hodnotenie kvality

V súčasnosti sú technické projekty vypracované pre štatistické zisťovanie vrátane všetkých potrebných otázok údajov, úplnosti údajov a štatistických kontrol. Tento proces organizujú špecializované pracoviská Štatistického úradu Slovenskej republiky v Prešove. Krížová kontrola sa vykonáva v kontexte procesu štatistickej kontroly. Proces zberu údajov a tvorby výstupov sa zabezpečuje v rámci integrovaného štatistického informačného systému, v ktorom sú zabudované kontroly pre zber údajov a algoritmy pre tvorbu výstupov, ktoré zabezpečujú kvalitu výstupných informácií.

## 12 Relevantnosť

### 12.1 Potreby používateľov

Konzultácie s užívateľmi si vyžaduje Štatistický zákon, ktorý kladie dôraz na spoluprácu s inými organizáciami (ministerstvami a inými štátnymi organizáciami) pri príprave Programu štátnych štatistických zisťovaní.

Kľúčoví užívatelia jednotlivých štatistických produktov sú:

Medzinárodné organizácie - Eurostat.

Národné inštitúcie - Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (MH SR), MFSR, NBS, Odborový zväz KOVO.

## 12.2 Spokojnosť používateľov

Spokojnosť používateľov je sledovaná prostredníctvom „Prieskumu spokojnosti užívateľov s produktmi a službami Štatistický úrad SR“, ktorý sa pravidelne vykonáva s dvojročnou periodicitou. Vyhodnotenie prieskumu spokojnosti užívateľov zahŕňa aj mieru spokojnosti (celkovo a pre špecifikované oblasti, ako aj skupiny produktov) a predkladá sa na schválenie vrcholového manažmentu spolu so závermi a návrhmi na zlepšenie.

[Prieskum spokojnosti](#)

## 12.3 Úplnosť štatistických informácií

Mesačné časové rady pre divízie 68 - 71, 73, 74, 77 - 82, 85,5-6, 90 - 93, 95, 96 NACE Rev.2 sú poskytované v plnej miere a k dispozícii od januára 2000 v DATACube.

Úplnosť štatistických informácií je na 100 %.

## 13 Presnosť a spoľahlivosť

### 13.1 Celková presnosť

Štatistický úrad SR vynakladá veľké úsilie, aby zabránil výskytu chýb v údajoch a vykonáva dôsledné overovanie údajov na zistenie chýb.

### 13.2 Výberové chyby

Výberové chyby sú monitorované v rámci spracovania.

### 13.3 Nevýberové chyby

K predchádzaniu nevýberovým chybám, t.z. chybám v procese zberu a spracovania Štatistický úrad SR má v integrovanom štatistickom informačnom systéme (IŠIS) zabudované logické a dátové kontroly na úrovni mikroúdajov aj na úrovni agregovaných údajov, ktoré sa vykonávajú počas zberu a spracovania údajov.

Samotný elektronický dotazník poskytuje mnohé aritmetické a logické kontroly medzi premennými, ktoré rozlišujeme na závažné a informatívne. V prípade výskytu závažných chýb vo formulári tento nie je akceptovaný a na základe konzultácie so spravodajskou jednotkou sa opraví tak, aby bol správny a vstúpil do spracovania. Pomocou týchto nástrojov sa snažíme minimalizovať chyby už v samotnom zbere a následne počas spracovania údajov.

Základným krokom v procese výpočtu jednotkovej neodpovede je analýza populácie so zreteľom na stav činnosti spravodajských jednotiek. Na tento účel používame špecifickú klasifikáciu odpovedí a



neodpovedí. Jednotlivé stanovujeme populáciu aktívnych jednotiek vstupujúcich do spracovania. V prípade spravodajských jednotiek za zisťovanie VTS 1-12 je miera návratnosti 65,1 %.

## **14 Včasnosť a dochvilnosť**

### **14.1 Včasnosť**

Údaje sú zverejňované v súlade s Harmonogramom aktualizácie jednotnej verejnej databázy DATACube a zasielané Eurostatu v súlade s požiadavkou Európskej legislatívy na prenos údajov.

### **14.2 Dochvilnosť**

Termíny zverejnenia sú dodržiavané.

## **15 Porovnateľnosť a koherentnosť**

### **15.1 Geografická porovnateľnosť**

Pre celé územie Slovenskej republiky platia rovnaké štatistické postupy.

### **15.2 Porovnateľnosť v čase**

Porovnateľné časové rady sú k dispozícii od januára 2000.

### **15.3 Prierezová koherentnosť**

Vykonáva sa nasledujúca analýza porovnávania údajov:

- 1) Porovnanie výsledkov mesačného zisťovania so štvrťročnými zisťovanými údajmi pre účely národných účtov (na výpočet štvrťročného HDP);
- 2) Porovnanie s údajmi zo štrukturálnych podnikových štatistík;
- 3) Organizujú sa pravidelné stretnutia expertov STS s expertmi národných účtov;
- 4) Trendy údajov STS sú porovnávané s konjunkturálnymi zisťovaniami.

Analýza ukazuje veľmi dobrú úroveň súladu v prípade vyčerpávajúcich častí populácie. Niektoré rozdiely sa objavujú pri porovnávaní údajov z mesačných, štvrťročných a ročných vzoriek, ktoré sú predmetom ďalšej podrobnej analýzy údajov.

## 15.4 Vnútoraná koherentnosť

Nevyskytujú sa žiadne odchýlky, štatistické výstupy sú vnútorne konzistentné.

## 16 Náklady a záťaž respondentov

Štatistický úrad SR sa pravidelne venuje monitorovaniu zaťaženia spravodajských jednotiek. V rámci optimalizácie štatistických zisťovaní prijíma opatrenia zamerané na zníženie ich zaťaženia.

Nákladovosť a zaťaženosť na úrovni Európskych štatistických produktov a jej monitorovanie je v kompetencii Riaditeľskej skupiny pre zdroje v rámci Eurostatu.

## 17 Revízia údajov

### 17.1 Politika revízií

Politika revízií upravuje základné pravidlá a všeobecné postupy, pomocou ktorých sú predbežne zostavené údaje neskôr revidované, ako aj uplatňované v revíziách z iných dôvodov. Politika a kalendár revízií je k dispozícii na internetovej stránke Štatistický úrad SR na adrese: [politika revízií](#)

### 17.2 Revízia údajov v praxi

Primárnym zdrojom rutinných revízií je potreba revízií údajov z dôvodu údajov dostupných zo štvrťročných podnikových zisťovaní, nových údajov získaných od spravodajských jednotiek alebo opravených údajov od spravodajských jednotiek. Upravené údaje za posledné 3 mesiace štvrťroka sú zverejnené spolu s predbežnými výsledkami nasledujúceho mesiaca. Zverejnenie revidovaných údajov sa vykonáva pravidelne v súlade s kalendárom revízií.

V prípade akejkoľvek revízie (aj za predchádzajúce roky) je v databázach a v relevantných publikáciách Štatistický úrad SR umiestnená poznámka upozorňujúca, že údaje boli revidované.

## 18 Štatistické spracovanie

### 18.1 Zdrojové údaje

Zdrojom údajov je mesačné štatistické zisťovanie VTS 1-12 Mesačný výkaz vo vybraných trhových službách a štvrťročné štatistické zisťovanie Prod 3 – 04 Štvrťročný výkaz produkčných odvetví a Prod 13-04 -Štvrťročný výkaz produkčných odvetví v malých podnikoch.

### 18.2 Periodicita zberu údajov

Mesačná.

### 18.3 Zber údajov

Zber údajov zabezpečuje špecializované pracovisko Štatistický úrad SR v Prešove. Elektronický zber údajov je povinný od 1. januára 2016 v súlade s povinnosťou ustanovenou zákonom Slovenskej národnej rady č. 326/2014 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 540/2001 Z. z. SJ je povinná predkladať výkaz do 17. kalendárneho dňa po skončení referenčného mesiaca. Väčšina chýb je priamo konzultovaná so spravodajskými jednotkami.

### 18.4 Validácia údajov

Validácia údajov je zabudovaná v integrovanom štatistickom informačnom systéme Štatistický úrad SR. Pri zbere údajov sa rozlišujú nasledovné kontroly:

- 1- formálne kontroly realizované automaticky v procese zberu údajov
- 2- neformálne kontroly, ktorých účelom je kontrola komplexnosti a vzťahov medzi premennými.

Z pohľadu závažnosti chýb sa rozlišujú:

I - informatívne chyby – poskytujú dodatočné informácie, ktoré sú potrebné pre proces kontroly a korekcie údajov. Poskytujú informáciu o prípadných prekročeníach stanovených hraníc, o čiastkovej neodpovedi atď.

Z - závažné chyby – poukazujúce na konkrétne chyby, ktoré musia byť opravené alebo odôvodnené spravodajskou jednotkou. Tieto chyby sú pracovníkmi Štatistický úrad SR vykonzultované so spravodajskou jednotkou a opravené.

V systéme IŠIS sú definované aj kontroly a algoritmy pre tvorbu výstupov, ktoré zabezpečujú ich požadovanú kvalitu

### 18.5 Spôsob spracovania údajov

Neodpovede za aktívne SJ sa riešia imputáciou údajov. Výsledky za populáciu podnikov sa dopočítavajú pomocou Horwitz-Thomsonovho odhadu v súlade so stratifikáciou zisťovania. Počiatočné váhy sa modifikujú vzhľadom na mieru neodpovedí a neaktivitu jednotiek. Pri odhadoch za živnostníkov sa využívajú administratívne údaje a modelový prístup.

### 18.6 Úprava údajov

Očisťovanie tržieb o pracovné dni sa vykonáva pomocou softvéru Demetra metódou Tramo/Seats, ktorá zohľadňuje počet pracovných dní a sviatky.

<b>19 Poznámka</b>